

**БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ *AKEBIA GUINATE* DCNE. У
ДЕНДРОПАРКУ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ім. ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Вступ

Акебія п'ятірна (*Akebia guinata*) – дуже декоративний, особливо в період цвітіння, виткий кущ, що природно зростає в Центральному Китаї, Кореї та Японії [2, с. 332].

В Україні культивується рідко. Наявна в ботанічних садах Ялти і Чернівців. В дендропарк її інтродуковано в 70-х рр. В даний час вона знаходиться на генеративному етапі онтогенезу і представлена одним дорослим екземпляром, який і слугував нам об'єктом досліджень на предмет вивчення його біологічних особливостей.

З цією метою у даного виду вивчались ритм сезонного розвитку, репродуктивна здатність і зимостійкість. Встановлювались також висота рослини і її життєва форма в культурі.

Матеріали і методи

Багаторічні фенологічні спостереження проводились за методикою Александрової та ін. [4, с.103-147]. Зимостійкість – за шкалою Соколова [5, с.34-42]. Висота рослини вимірювалась жердиною з позначками.

Результати і обговорення

В результаті досліджень виявилось, що даний деревний вид в місцевих ґрунтово-кліматичних умовах має життєву форму і висоту (3,1 м), характерну для нього на батьківщині. Акебія починає вегетацію в середньому 5.04, а закінчує 31.10. Тривалість вегетації – 209 днів.

За феноспектром деревних видів дендропарку досліджуваний вид належить до групи рослин з довгою тривалістю вегетації, а також до групи рослин, які починають вегетацію в ранні строки і пізно її закінчують.

Цвітіння Акебії п'ятірної починається 7-го і закінчується 29-го травня. Тривалість цвітіння становить 23 дні.

За феноспектром деревних видів дендропарку даний вид належить до групи з короткою тривалістю цвітіння і до групи з рослин, які в середні строки починають цвісти і рано відцвітають.

Плодоношення в досліджуваного виду в умовах дендропарку відсутнє.

Цвіте акебія нерегулярно. Рясність цвітіння становить 0-2 бали.

Рослина в суворі зими сильно ушкоджується морозами. Зимостійкість становить 4-5 балів. В м'які зими морозами майже не ушкоджується.

За нашими спостереженнями акебія здатна самостійно розширювати площу зростання за допомогою корневих паростків. Їх можна розмножувати також і напівздерев'янілими (літніми). Так у дендропарку при живцюванні в

холодних низьких парниках, в липні, живці акебії на початок жовтня того ж року вкоренились на 31%.

Висновки

Таким чином, Акебія п'ятірна в умовах дендропарку є слабо акліматизованим видом. Вона має низьку зимостійкість і слабку репродуктивну здатність. Але враховуючи дуже високу декоративність під час цвітіння і мізерний асортимент ліан в озелененні міст заходу України [3, с.50], а також можливість її вегетативного розмноження і здатність до швидкого відновлення після обмерзання (розміри як на батьківщині), акебію можна рекомендувати для вертикального озеленення в містах Івано-Франківщини. Її можна, зокрема, використовувати в парках для влаштування на південних схилах або біля південних фасадів будівель пергол (критих альтанок або алей).

1. Александрова М.С., Булыгин Н.Е., Воронилов В.Н. Методика фенологических наблюдений в ботанических садах СССР. – М.: Гл. ботан. Сад АН СССР. – 1975. – 27 с.
2. Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Покрытосеменные. Справ. пособие / Кожно Н.А., Каплуненко Н.Ф., Минченко Н.Ф. и др. – К.: Наукова думка – 1986. – 720 с.
3. Жирнов А.Д., Кучерявий В.П., Жилич І.К. Досвід та резерви вертикального озеленення на заході України. // Проблеми урбоекології і фітомеліорації. – Львів – 1991. – 50 с
4. Каппер В.Г. Об организации ежегодных систематических наблюдений над плодоношением древесных пород // Труды по лесному опытному делу. – М – 1930. – Вып. 8 – С 103-147.
5. Соколов С.Я. Современное состояние теории акклиматизации и интродукции растений // Интродукция растений и зеленое строительство. Тр. Ботан. Ин-та АН СССР – М.–Л., 1957. – Т.6. Вып. 5. – 34-42.

Research into the biological peculiarities of Akebia quinata Dcne. In the dendropark of the Precarpathian national University named after Vas Stefanyk. This very nice-looking species is recommended for green building in Ivano-Frankivsk District.

Оксана Куцела

КУЛЬТУРА *LEONORUS VILLOSUS* DESF. *GUINGUELOBATUS* V ДЕНДРОПАРКУ ПРИКАРПАТСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Вступ

Собача кропива п'ятилопатева – багаторічна трав'яниста рослина родини губоцвітих (*Lamiaceae*) [1, с. 417]. Природно зростає по всій Україні, любить пухкий ґрунт, засмічені місця, пустирі [2, с. 430].

Собача кропива в народній медицині здавна набула широкої популярності. В Х ст. її застосовували як заспокійливий, тонізуючий, стиму-